

Orijinal Makale / Original Article

Okul öncesinde veli katılımı ve veli bağlılığı

Parental commitment and involvement in pre-school education

Nilüfer ERTARAKÇI¹, Bertan AKYOL²

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Aydın, Türkiye

²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Aydın, Türkiye

¹Ministry of National Education, Aydın, Turkey

²Faculty of Educational Sciences, Aydın Adnan Menderes University, Aydın, Turkey

MAKALE BİLGİSİ

Makale hakkında

Geliş tarihi: 28 Haziran 2021

Kabul tarihi: 27 Aralık 2021

Anahtar kelimeler:

Veli katılımı, veli bağlılığı, okul öncesi eğitim, öğretmen, öğrenci.

ARTICLE INFO

Article history

Received: 28 June 2021

Accepted: 27 December 2021

Key words:

Parent involvement, parent commitment, pre-school education, teacher, student.

ÖZ

Okul öncesi dönemindeki çocukların eğitiminde kalitenin artırılması için velilerin okul ile iş birliği içerisinde olması büyük bir önem taşımaktadır. Velilerin okulda yapılan çalışmalara etkin katılımlarını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı okul öncesi velilerinin okula katılım ve bağlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve velilerin okula katılım ve bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aydın ili merkez Efeler ilçesinde bulunan bir anaokulunda eğitim gören 225 öğrencinin velisi oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak Kapçak (2018) tarafından geliştirilen “Veli Bağlılık Ölçeği”, Şad ve Gürbüzürk (2010) tarafından geliştirilen “Veli Katılımı Ölçeği” ve demografik bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 23.0 kullanılmıştır. Verilerin analizinde t testi, tek yönlü ANOVA ve regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre velilerin okula bağlılık ve katılım düzeyleri normal dağılım göstermektedir. Ayrıca velilerin okula bağlılık düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılık göstermediği, velilerin okula katılım düzeylerinin ise eğitim durumuna ve yaşa göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bunlara ek olarak, velilerin okula bağlılığının velilerin okula katılım düzeylerini yordadığı sonucuna varılmıştır. Buna göre okul idarelerinin velilerin okula bağlılık hissetmelerini sağlayacak nitelikte çalışmalar yapmaları, velilerin okul etkinliklerine katılımlarını arttırabilir. Literatürde veli bağlılığı ve veli katılımının ilişkisini inceleyen herhangi bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle bu çalışma literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır.

ABSTRACT

It is of great importance that parents cooperate with the school in order to increase the quality of education of pre-school children. There are many factors that affect the active involvement of parents in the studies at school. The purpose of this study is to examine the school involvement and commitment levels of pre-school parents in terms of various variables and

*Sorumlu yazar / Corresponding author

*E-mail address: ni.l.fer@hotmail.com

to determine the association between parents' school involvement and commitment levels. A relational survey model, one of the quantitative research methods, was used in this study. The sample of this study consists of the parents of 225 students attending a kindergarten in the Efeler district of Aydın province in the 2018-2019 academic year. "Parent Commitment Scale" developed by Kapçak (2018), "Parental Involvement Scale" developed by Şad and Gürbüzürk (2010), and demographic information form were used as data collection tools. SPSS 23.0 was used in the analysis of the data. T-test, one-way ANOVA, and regression analysis were used in the analysis of the data. According to the research findings, parents' levels of commitment and involvement in school show a normal distribution. It was also determined that the parents' commitment levels to school did not differ according to demographic variables, and the parents' involvement levels to school differed according to education level and age. In addition to these, it was concluded that parental commitment to school predicts parental involvement levels. Accordingly, school administrations' activities that will enable parents to feel a commitment to the school might increase their involvement in school activities. There is no study in the literature examining the association between parental commitment and involvement. Therefore, this study makes an important contribution to the literature.

Cite this article as: Ertarakçı, N., & Akyol, B. (2021). Parental commitment and involvement in pre-school education. *Yıldız Journal of Educational Research*, 6(2), 80–94.

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olan insan, içinde bulunduğu topluma uyum sağlamalıdır. Topluma uyum sağlama süreci iletişimle sağlanabilir. Bireyler, doğum öncesinden itibaren dış dünya ile sürekli iletişim ve etkileşim halindedirler. İletişim sayesinde hayatı öğrenmekte ve sosyal yaşamın etkili bir parçası olabilmektedirler. Etkili iletişim becerilerine sahip olmayan bireyler toplumsal hayattan kendilerini soyutlamaktadırlar. Çocukların iletişim becerilerinin gelişiminde en etkili faktör anne babaları yani velileridir. Okulöncesi eğitim, çocuğun ilerideki hayatına etki edecek önemli bir süreçtir. Yapılan bilimsel araştırmalar ve çağdaş eğitim alanındaki uygulamalar; nitelikli, sağlıklı ve istendik davranışlara sahip bireyler yetiştirebilmek için eğitimin çok küçük yaşlarda başlatılmasının gerekliliğini ortaya koymuştur (Seçkin ve Koç,1997). Okul öncesi dönemde, anne-babaların çocuklarına karşı tutumları ve çocuklarıyla iletişim kurma biçimleri, çocukların kişilik gelişimini etkilemektedir. Bu dönemde aileler, çocuklarının toplumsal hayata uyum sağlayabilmeleri için ön koşul becerileri kazandırmalı ve kişilik gelişimlerini olumlu yönde etkileyecek yaşantılar sunmalı ve okul öncesi eğitimden yararlanmalarını sağlamalıdır. (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Okul öncesi eğitimden istenilen kazanımların elde edilebilmesi için okul aile işbirliğinin sağlanması ve ailelerin eğitim sürecinde aktif bir şekilde yer alması gerekmektedir. (Atabey Tezel-Şahin, 2009). Çocukların eğitim sürecinde ailenin rolünü bir bayrak yarışıyla açıklamak istersek; bu yarışta bayrak ilk olarak ailelerin elindedir, daha sonra bayrak okul öncesi eğitimi öğretmeninin eline sonra da diğer öğretmenlere verilir. Ancak bu bayrak değişimlerinde aile bayrağı teslim etse de çocuklarının eğitimleri konusundaki sorumluluklarını sürekli taşırlar ve bu eğitim koşusunda

koşmaya devam ederler. İşte bu sorumluluk ve katkı veli katılımı çalışmalarının planlı bir şekilde sürdürülmesinin gerektiğini ortaya koymaktadır (Çakmak, 2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan veli katılımı çalışmaları ailelerin okulda yapılan çalışmalara etkin bir şekilde katılımlarını sağlamakla birlikte öğretmenler, idareciler ve okulun diğer çalışanları ile iletişimlerinin gelişmesini ve okula bağlılığın oluşmasını sağlamaktadır.

Velinin çocuğunun kayıtlı olduğu okula düzenli olarak devam etmesini sağlaması, çocuğunun devam ettiği okula karşı hissetmiş olduğu bağlılık ve hem okul hem de çocuğun başarısı için göstermiş olduğu çaba "Veli bağlılığı" olarak tanımlanmaktadır. Çocuğun başarısında ailelerin okula katılımlarının önemli bir etkisinin olduğu görülmektedir. Özellikle bu konuda daha az duyarlı olan velilerle, yönetici ve öğretmenlerin çabalarıyla, okul-veli eşgüdümünün doğuracağı sonuçların etkisinin, öğrenciye olumlu yansımalarının somut bir şekilde paylaşılması, farkındalığı yüksek bir veli profili yaratacak ve velilerin okula bağlılığını da arttıracaktır. (Kapçak, 2018).

Eğitim-öğretim sürecinin üç temel ayağından birini oluşturan velilerin çocuklarının eğitim ve öğretim süreçlerinde aktif bir şekilde rol almaları oldukça önemlidir (Kotaman, 2008). Knisely'e (2011) göre veli katılımı velilerin çocuklarını takip ettiği, öğretmenlere ödevler hakkında danıştığı ve onlarla düzenli iletişim halinde olduğu davranışsal bir süreçtir. Demircan'a (2012) göre veli katılımı, ortak hareket ve iletişim içeren sosyal bir süreçtir. Ayrıca veli katılımı, okul programlarının zenginleştiği, aileler ve okullar arasındaki iletişimle çocukların deneyimlerinin geliştiği ve velilerin öğrenme sürecinde eğitildiği ve desteklendiği sistematik bir yaklaşımdır (Cömert ve Güleç, 2004; Akt. Ertem ve Gökalp, 2020). Bununla birlikte, ebeveynlerin eğitim-öğretim sürecine aktif bir şekilde katılımlarında

çocuklarının eğitim hayatına dair beklentileri, çocukları ve eğitim kurumuyla iletişimleri, okulda gerçekleştirilen etkinliklerde sorumluluk almaları ve öğrenme aktivitelerinde çocuklarına yardımcı olmaları gibi faktörlerin etkili olduğu belirlenmiştir (Keith ve diğerleri, 1998).

Tüm bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir: “Okul öncesinde velilerin okula katılım ve bağlılık düzeyleri nasıldır?” Bu problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır;

Okul öncesinde;

- 1 Velilerinin okula bağlılık düzeyleri nedir?
- 2 Velilerin okula bağlılık düzeyleri demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?
- 3 Velilerin okula katılım düzeyleri nedir?
- 4 Velilerin okula katılım düzeyleri demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?
- 5 Velilerin okula bağlılıkları okula katılımlarını yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma evreni, veri toplama aracı, verilerin analizine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aydın ili merkez Efeler ilçesinde bulunan bir anaokulunda eğitim gören öğrenci velilerinin okula bağlılık düzeyleri ve okula katılım düzeyleri arasındaki ilişki, araştırma yöntemlerinden korelasyonel/ilişkisel tarama modeli ile incelenmiştir. İlişkisel tarama modeli iki ve daha fazla sayıdaki değişken arasında değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2016:114). Balcı'ya göre değişkenler arası ilişkiyi inceleyen korelasyonel araştırma, eğitim araştırmaları için uygun ve yararlıdır.

Çalışma Evreni

Bu araştırmanın hedef/ulaşılabilir evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aydın ili merkez Efeler ilçesinde bulunan bir anaokulunda eğitim gören öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Araştırmanın 540 öğrenci velisinden oluşan hedef evreni $\alpha=.05$ anlamlılık ve %5 hoşgörü düzeyinde 225 öğrenci velisinin temsil edebileceği varsayılmış ve 225 öğrenci velisi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklemin yaş ortalaması 34,31 olup örneklem grubuna ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Katılımcılar

Araştırma grubunun yaş ortalaması 34,31 (SS = 5,86)'dir. Araştırmanın örneklem grubuna ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırma örneklemine ilişkin demografik özellikler

Kategori	f	%
Cinsiyet		
Kadın	194	86.2
Erkek	31	13.8
Yaş durumu		
29 yaş ve altı	46	20.4
30-39 yaş	141	62.7
40 yaş ve üzeri	38	16.9
Medeni durum		
Evli	211	93.8
Bekar	14	6.2
Eğitim Durumu		
İlköğretim ve altı	34	15.1
Lise ve Ön lisans	114	50.7
Lisans ve üzeri	77	34.2
Gelir Durumu		
2200 TL ve altı	36	16
2201-5000 TL	132	58.7
5000 TL ve üzeri	57	25.3

Veri Toplama Araçları

Veli Bağlılık Ölçeği

Kapçak (2018) tarafından geliştirilen ölçek “Okula devam bağlılığı, ekonomik nedenlere ilişkin bağlılık, akademik başarıya ilişkin okul bağlılığı, okula duygusal bağlılık” olmak üzere dört alt boyuttan ve 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçek beşli Likert tipinde olup katılımcılardan algılarını belirlemek için “Hiç Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kısmen katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Tamamen katılıyorum” seçeneklerinden birini işaretlemeleri beklenmektedir. Ölçeğin yapı geçerliği analizleri elde edilen veriler geçerli olduğunu göstermiştir ($\chi^2 = 334,17$, $df = 129$, $\chi^2/df = 2.5$ $p<.05$). Ölçeğin tamamı için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır.

Veli Katılım Ölçeği

Şad ve Gürbüzürk (2010) tarafından geliştirilen ölçek “Okul ve öğretmenle iletişim, çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme, katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi, gönüllü aktif katılım, çocukla iletişim, öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması, çocuğun kişilik gelişimini destekleme, çocuğun sosyokültürel gelişimini destekleme” olarak sekiz alt boyuta sahiptir. Veli Katılım Ölçeği, 8 alt ölçekten ve 39 maddeden oluşan 5’li Likert tipi (Her zaman-Hiçbir zaman) bir ölçektir. Ölçeğin tamamının toplam varyansı açıklama oranı %60,86’dır (Gürbüzürk ve Şad, 2010; Şad ve Gürbüzürk, 2013). Yapı geçerli doğrulayıcı faktör analizi ölçeğin geçerli olduğunu göstermiştir ($\chi^2/sd=2.09$, GFI=.90, AGFI=.88, NNFI=.92, CFI=.93, RMSEA=.042, RMR=.057, SRMR=.043).

Kişisel Bilgi Formu

Bu ölçeklere ek olarak velilerin görüşleri arasında anlamlı farklılıkların bulunup bulunmadığını belirlemeye yönelik çalışmanın amacına hizmet edecek demografik bilgilerin yer aldığı kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda veli ölçeğinde, velilerin cinsiyeti, medeni durumu, yaşı, eğitim durumu ve ailesinin aylık kazancı sorulmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırma için Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır. Gönüllülük esası göz önünde bulundurularak gerçekleştirilen veri toplama süreci yaklaşık iki ay sürmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada, toplanan verilerin çözümlenmesinde SPSS 23 kullanılmıştır. Verilerin analizi yapılmadan önce, veri toplama araçları ile elde edilen veriler tanımlanmıştır. Analizler yapılmadan önce yaş değişkeni “21-25 yaş, 26-30 yaş, 31-35 yaş, 36-40 yaş, 41-50 yaş, 46 yaş ve üstü” olmak üzere 6 grup; gelir durumu değişkeni de “2000 TL ve altı, 2001-4000 TL, 4001-6000 TL, 6001-8000 TL, 8001 TL ve üstü” olmak üzere 5 grup; eğitim durumu ise “İlkokul, ortaokul, lise, ön lisans, lisans ve lisansüstü” olmak üzere 6 grup olarak ele alınmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığı test edilmiştir. Kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının cinsiyet, medeni durum, yaş durumu, eğitim durumu ve gelir durumuna göre puan dağılımlarının normal olup olmadığı basıklık ve çarpıklık değerleri hesaplanarak incelenmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin Büyüköztürk'e (2017) göre +1 ve -1 arasında olması, Tabachnick ve Fidell'e (2013) göre ise +1,5 ve -1,5 arasında olması normallik varsayımının sağlandığının bir göstergesidir. Bu çalışmada hesaplanan basıklık ve çarpıklık değerleri +1 ile -1 arasında değiştiği için normallik varsayımının sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle tüm analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Velilerin okula bağlılıklarının ve okula katılımlarının genel ve alt boyutlarda ne düzeyde olduğu ortalama puanlar hesaplanarak belirlenmiştir. Velilerin okula bağlılık ve okula katılım düzeylerinin genel ve alt boyutlarda cinsiyete ve medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem için t testi ile; yaş durumuna, eğitim durumuna ve gelir grubuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği ise tek yönlü ANOVA ile test edilmiştir. Tek Yönlü ANOVA testi sonucunda anlamlı çıkan farklılıkların hangi gruplar olduğunun belirlenmesinde Tukey ve Dunnett C testi kullanılmıştır. Velilerinin okula bağlılık düzeylerinin okula katılım düzeylerini yordayıp yordamadığı regresyon analizi ile belirlenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde velilerin okula bağlılık düzeyleri, velilerin okula katılım düzeyleri, velilerin okula bağlılık düzeylerinin ve okula katılım düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesine ilişkin bulgular ve veli bağlılığının veli katılım düzeyini yordama gücüne ilişkin bulgular ele alınmaktadır.

1. Velilerin Okula Bağlılık Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Velilerin okula bağlılıkları genel ve alt boyutlarda ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir. Birinci alt probleme cevap bulmak amacıyla ebeveynlerin Veli Bağlılık Ölçeğinden aldıkları aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Bulgular Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2'de yer alan verilere göre velilerin okul bağlılık düzeyleri genel kapsamda değerlendirildiğinde ($\bar{X}=3.38$) orta düzeyde olduğu görülmektedir. Veli Bağlılık Ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde; “Okula devam bağlılığı” alt boyutunun ($\bar{X}=3.21$) orta düzeyde, “Ekonomik nedenlere ilişkin okul bağlılığı” alt boyutunun ($\bar{X}=3.61$) yüksek düzeyde, “Akademik başarıya ilişkin okul bağlılığı” alt boyutunun ($\bar{X}=3.47$) yüksek düzeyde, “Okula duygusal bağlılık” alt boyutunun ($\bar{X}=3.34$) orta düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçeğin alt boyutları içerisinde en yüksek aritmetik ortalamasının “Ekonomik nedenlere ilişkin okul bağlılığı” ($\bar{X}=3.61$) alt boyutunda olduğu dikkati çekmektedir.

2. Velilerin Okula Bağlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Velilerin okula bağlılık düzeyleri demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu ve gelir düzeyi değişkenlerine göre velilerin okula bağlılık düzeylerinde anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Veli Bağlılığı Ölçeği ve alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan katılımcıların veli bağlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek

Tablo 2. Veli Bağlılık Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçek	N	\bar{X}	SS
Veli Bağlılık Ölçeği	225	3.38	0.52
Okula Devam Bağlılığı	225	3.21	0.84
Ekonomik Nedenlere İlişkin Okul Bağlılığı	225	3.61	0.89
Akademik Başarıya İlişkin Okul Bağlılığı	225	3.47	0.48
Okula Duygusal Bağlılık	225	3.34	0.85

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Veli Bağlılık Düzeyleri

Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS.	t	p
Veli Bağlılık Ölçeği	Kadın	194	3.34	0.62	.544	.587
	Erkek	31	3.30	0.135		
Okula Devam Bağlılığı	Kadın	194	3.38	0.38	.620	.536
	Erkek	31	3.33	0.64		
Ekonomik Nedenlere İlişkin Okul Bağlılığı	Kadın	194	3.22	0.61	.230	.818
	Erkek	31	3.12	.131		
Akademik Başarıya İlişkin Okul Bağlılığı	Kadın	194	3.62	0.63	.272	.786
	Erkek	31	3.58	.170		
Okula Duygusal Bağlılık	Kadın	194	3.47	0.34	.256	.798
	Erkek	31	3.44	0.98		

amacıyla Veli Bağlılık Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen bağımsız gruplar için t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Veli bağlılığı ölçeği ve alt boyutlarının medeni durum değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t-testi sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4'te görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan katılımcıların veli bağlılık düzeylerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Veli bağlılık Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen bağımsız gruplar için t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Veli Bağlılığı Ölçeği ve alt boyutlarının yaş grubuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü ANOVA analizi sonuçları Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5'te görüldüğü üzere, Veli Bağlılık Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında yaş grubuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Veli Bağlılığı Ölçeği ve alt boyutlarının eğitim durumu-

na göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü ANOVA analizi sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6'da görüldüğü üzere, Veli Bağlılık Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında eğitim durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Veli Bağlılığı Ölçeği ve alt boyutlarının gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü ANOVA analizi sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7'de görüldüğü üzere, Veli Bağlılık Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında gelir durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

3. Velilerin Okula Katılım Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Velilerinin okula katılım düzeyleri genel ve alt boyutlarda ne düzeydedir?" olarak belirlenmiştir. Üçüncü alt probleme cevap bulmak amacıyla ebeveynlerin Veli Katılımı Ölçeğinden aldıkları aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Bulgular Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8'de yer alan verilere göre velilerin okula katılım

Tablo 4. Medeni Durum Değişkenine Göre Veli Bağlılık Düzeyleri

Ölçekler	Medeni Durum	N	\bar{X}	SS.	t	p
Veli Bağlılık Ölçeği	Evli	211	3.38	.50	.531	.596
	Bekar	14	3.31	.74		
Okula Devam Bağlılığı	Evli	211	3.20	.82	-.61	.539
	Bekar	14	3.34	1.05		
Ekonomik Nedenlere İlişkin Okul Bağlılığı	Evli	211	3.62	.91	.44	.666
	Bekar	14	3.55	.56		
Akademik Başarıya İlişkin Okul Bağlılığı	Evli	211	3.48	.47	1.73	.085
	Bekar	14	3.25	.62		
Okula Duygusal Bağlılık	Evli	211	3.35	.83	.665	.507
	Bekar	14	3.19	1.22		

Tablo 5. Yaş Grubu Değişkenine Göre Velilerin Okul Bağlılıklarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları (21-25 yaş, 26-30 yaş, 31-35 yaş, 36-40 yaş, 41-50 yaş, 46 yaş ve üstü)

Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Bağlılık Ölçeği	Gruplararası	1.631	5	.326	1.218	.302
	Gruplarıçi	58.673	219	.268		
	Toplam	60.304	224			
Okula Devam Bağlılığı	Gruplararası	3.115	5	.623	.884	.492
	Gruplarıçi	154.275	219	.704		
	Toplam	157.390	224			
Ekonomik Nedenlere İlişkin Okul Bağlılığı	Gruplararası	6.252	5	1.250	1.601	.161
	Gruplarıçi	171.032	219	.781		
	Toplam	177.284	224			
Akademik Başarıya İlişkin Okul Bağlılığı	Gruplararası	.996	5	.199	.849	.517
	Gruplarıçi	51.424	219	.235		
	Toplam	52.421	224			
Okula Duygusal Bağlılık	Gruplararası	4.624	5	.925	1.275	.276
	Gruplarıçi	158.851	219	.725		
	Toplam	163.475	224			

Tablo 6. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Velilerin Okul Bağlılıklarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları (İlkokul-ortaokul-lise-önlisans-lisans-lisansüstü)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Bağlılık Ölçeği	Gruplararası	1.055	5	.211	.780	.565
	Gruplarıçi	59.249	219	.271		
	Toplam	60.304	224			
Okula Devam Bağlılığı	Gruplararası	7.347	5	1.469	2.145	.061
	Gruplarıçi	150.044	219	.685		
	Toplam	157.390	224			
Ekonomik Nedenlere İlişkin Okul Bağlılığı	Gruplararası	.655	5	.131	.162	.976
	Gruplarıçi	176.629	219	.807		
	Toplam	177.284	224			
Akademik Başarıya İlişkin Okul Bağlılığı	Gruplararası	.178	5	.036	.150	.980
	Gruplarıçi	52.242	219	.239		
	Toplam	52.421	224			
Okula Duygusal Bağlılık	Gruplararası	3.438	5	.688	.941	.455
	Gruplarıçi	160.037	219	.731		
	Toplam	163.475	224			

düzeyleri genel kapsamda değerlendirildiğinde $\bar{X}=3.96$ olduğu görülmektedir. Veli Katılım Ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde; en yüksek ortalamanın “Çocukla iletişim” alt boyutunda $\bar{X}=4.48$ olduğu görülmektedir. Bu alt boyutu sırasıyla “Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması” $\bar{X}=4.34$, “Çocuğun kişilik gelişimini destekleme” $\bar{X}=4.33$, “Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme” $\bar{X}=4.24$, “Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme” $\bar{X}=4.00$, “Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi” $\bar{X}=3.97$, “Okul ve öğretmenle iletişim” $\bar{X}=3.63$ alt boyutları takip etmek-

tedir Ölçeğin alt boyutları içerisinde en düşük aritmetik ortalamanın “Gönüllü aktif katılım” $\bar{X}=2.79$ alt boyutunda olduğu dikkati çekmektedir.

4. Velilerin Okul Katılım Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Velilerin okula katılım düzeyleri demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu ve gelir düzeyi değiş-

Tablo 7. Gelir Durumu Değişkenine Göre Velilerin Okul Bağlılıklarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları (2000 ve altı, 2001-4000, 4001-6000, 6001-8000, 8001 ve üstü)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Bağlılık Ölçeği	Gruplararası	1.273	4	.318	1.186	.318
	Gruplarıçi	59.031	220	.268		
	Toplam	60.304	224			
Okula Devam Bağlılığı	Gruplararası	4.850	4	1.213	1.749	.140
	Gruplarıçi	152.540	220	.693		
	Toplam	157.390	224			
Ekonomik Nedenlere İlişkin Okul Bağlılığı	Gruplararası	5.428	4	1.357	1.737	.143
	Gruplarıçi	171.856	220	.781		
	Toplam	177.284	224			
Akademik Başarıya İlişkin Okul Bağlılığı	Gruplararası	1.192	4	.298	1.280	.279
	Gruplarıçi	51.228	220	.233		
	Toplam	52.421	224			
Okula Duygusal Bağlılık	Gruplararası	3.157	4	.789	1.083	.366
	Gruplarıçi	160.318	220	.729		
	Toplam	163.475	224			

Tablo 8. Veli Katılım Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçekler	N	\bar{X}	SS
Veli Katılım Ölçeği	225	3.96	.59
Okul ve Öğretmenle İletişim	225	3.63	.859
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	225	4.24	.74
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	225	3.97	.67
Gönüllü aktif katılım	225	2.79	.94
Çocukla iletişim	225	4.48	.79
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	225	4.34	.89
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	225	4.33	.76
Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme	225	4.00	.83

kenlerine göre velilerin okula katılım düzeylerinde anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9'da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan katılımcıların veli katılım düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen bağımsız gruplar için t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı

görülmektedir.

Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutlarının medeni durum değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t-testi sonuçları Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan katılımcıların veli katılım düzeylerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutları için gerçekleştirilen bağımsız gruplar için t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutlarının yaş grubu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü ANOVA Testi sonuçları Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11'de görüldüğü üzere, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda Veli Katılım Ölçeği Çocuğun Ödev ve Çalışmalarını Destekleme alt boyutunun aritmetik ortalamalarının yaş grubu değişkenine göre grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=2,44$, $p=.036$). Varyansların homojenliği varsayımı sağlandığı için ($F=1.80$, $p>.05$), belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemede post-hoc analiz tekniklerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre 41-45 yaş grubunda olan velilerin ($\bar{X}=4.75$), çocuklarının ödev ve çalışmalarını, 31-35 yaş grubunda yer alan velilere ($\bar{X}=4.07$) göre daha sık destekledikleri görülmektedir.

Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutlarının eğitim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü ANOVA Testi sonuçları Tablo 12'de yer almaktadır.

Tablo 12'de görüldüğü üzere, Tek Yönlü Varyans Analizi

Tablo 9. Cinsiyet Değişkenine Göre Veli Katılım Düzeyleri

Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS.	t	p
Veli Katılım Ölçeği	Kadın	194	3.97	.60	.648	.518
	Erkek	31	3.89	.52		
Okul ve Öğretmenle İletişim	Kadın	194	3.66	.87	1.314	.190
	Erkek	31	3.44	.79		
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	Kadın	194	4.23	.76	-.319	.750
	Erkek	31	4.28	.68		
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	Kadın	194	3.99	.68	1.525	.129
	Erkek	31	3.80	.59		
Gönüllü aktif katılım	Kadın	194	2.79	.96	.152	.880
	Erkek	31	2.76	.87		
Çocukla iletişim	Kadın	194	4.47	.83	-.195	.846
	Erkek	31	4.50	.55		
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	Kadın	194	4.33	.90	-.021	.983
	Erkek	31	4.34	.84		
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	Kadın	194	4.33	.77	.287	.774
	Erkek	31	4.29	.70		
Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme	Kadın	194	4.01	.83	.342	.733
	Erkek	31	3.95	.83		

(ANOVA) sonucunda eğitim durumu değişkenine göre Veli Katılım Ölçeği Velinin Kendini Geliştirmesi alt boyutunun aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=2.46$, $p=.034$). Varyansların homojenliği varsayımı sağlandığı için ($F=0.59$, $p=.706$), belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığı-

nı belirlemede post-hoc analiz tekniklerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre lisans mezunu velilerin ($\bar{X}=4.14$), katılım konusunda kendini geliştirme çabalarının ilköğretim mezunu velilere ($\bar{X}=3.64$) göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutlarının gelir durumu de-

Tablo 10. Medeni Durum Değişkenine Göre Veli Katılım Düzeyleri

Ölçekler	Medeni Durum	N	\bar{X}	SS.	t	p
Veli Katılım Ölçeği	Evli	194	3.97	.60	-.06	.95
	Bekar	31	3.89	.52		
Okul ve Öğretmenle İletişim	Evli	194	3.66	.87	.27	.79
	Bekar	31	3.44	.79		
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	Evli	194	4.23	.76	-1.42	.17
	Bekar	31	4.28	.68		
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	Evli	194	3.99	.68	-.67	.50
	Bekar	31	3.80	.59		
Gönüllü aktif katılım	Evli	194	2.79	.96	.46	.65
	Bekar	31	2.77	.87		
Çocukla iletişim	Evli	194	4.47	.83	-.94	.35
	Bekar	31	4.50	.55		
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	Evli	194	4.33	.90	-.02	.99
	Bekar	31	4.34	.84		
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	Evli	194	4.33	.77	-.34	.74
	Bekar	31	4.29	.70		
Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme	Evli	194	4.01	.83	1.67	.10
	Bekar	31	3.95	.83		

Tablo 11. Yaş Grubu Değişkenine Göre Velilerin Okul Katılım Düzeylerine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları (21-25 yaş, 26-30 yaş, 31-35 yaş, 36-40 yaş,41-50 yaş, 46 yaş ve üstü)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Veli Katılım Ölçeği	Gruplararası	1.286	5	.257	.744	.591	
	Gruplariçi	75.734	219	.346			
	Toplam	77.020	224				
Okul ve Öğretmenle İletişim	Gruplararası	4.800	5	.960	1.311	.260	
	Gruplariçi	160.321	219	.732			
	Toplam	165.121	224				
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	Gruplararası	6.542	5	1.308	2.44	.036	31-35 yaş – 41-45 yaş grubu
	Gruplariçi	117.627	219	.537			
	Toplam	124.169	224				
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	Gruplararası	.219	5	.044	.096	.993	
	Gruplariçi	99.700	219	.455			
	Toplam	99.918	224				
Gönüllü aktif katılım	Gruplararası	2.723	5	.545	.608	.694	
	Gruplariçi	196.167	219	.896			
	Toplam	198.890	224				
Çocukla iletişim	Gruplararası	2.299	5	.460	.723	.607	
	Gruplariçi	139.196	219	.636			
	Toplam	141.494	224				
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	Gruplararası	4.754	5	.951	1.195	.313	
	Gruplariçi	174.287	219	.796			
	Toplam	179.041	224				
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	Gruplararası	1.851	5	.370	.639	.670	
	Gruplariçi	126.889	219	.579			
	Toplam	128.740	224				
Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme	Gruplararası	6.323	5	1.265	1.883	.098	
	Gruplariçi	147.114	219	.672			
	Toplam	153,437	224				

ğişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü ANOVA Testi sonuçları Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13'te görüldüğü üzere, Veli Katılım Ölçeği ve alt boyutlarının gelir durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

5. Velilerinin Okula Bağlılık Düzeylerinin Okula Katılım Düzeylerini Yordama Gücüne İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi "Velilerinin okula bağlılıkları velilerin okula katılımlarını yordamakta mıdır?"

olarak belirlenmiştir. Velilerin okula bağlılıklarının okula katılım düzeylerini yordayıp yordamadığı Basit Doğrusal Regresyon Analizi ile test edilerek Tablo 14'te sunulmuştur.

Basit doğrusal regresyon analizi sonucunda velilerin okula bağlılığının velilerin okula katılım düzeyleri ile anlamlı düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur ($R=.418$, $R^2=.175$, $p<.001$). Buna göre velilerin okula bağlılığının okula katılım düzeylerindeki toplam varyansın %17.5'ini açıklamaktadır. Standardize edilmiş (β) katsayısı ve t değerleri incelendiğinde velilerin okula bağlılıklarının okula katılım düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu söylenebilir.

Tablo 12. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Velilerin Okul Katılım Düzeylerine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları (İlkokul-ortaokul-lise-önlisans-lisans-lisansüstü)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Veli Katılım Ölçeği	Gruplararası	1.726	5	.345	1.004	.416	
	Gruplariçi	75.294	219	.344			
	Toplam	77.020	224				
Okul ve Öğretmenle İletişim	Gruplararası	7.628	5	1.526	2.122	.064	
	Gruplariçi	157.493	219	.719			
	Toplam	165.121	224				
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	Gruplararası	.573	5	.115	.203	.961	
	Gruplariçi	123.596	219	.564			
	Toplam	124.169	224				
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	Gruplararası	5.319	5	1.064	2.463	.034	İlköğretim – lisans mezunu grup
	Gruplariçi	94.599	219	.432			
	Toplam	99.918	224				
Gönüllü aktif katılım	Gruplararası	.459	5	.092	.101	.992	
	Gruplariçi	198.431	219	.906			
	Toplam	198.890	224				
Çocukla iletişim	Gruplararası	4.070	5	.814	1.297	.266	
	Gruplariçi	137.424	219	.628			
	Toplam	141.494	224				
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	Gruplararası	4.835	5	.967	1.216	.303	
	Gruplariçi	174.205	219	.795			
	Toplam	179.041	224				
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	Gruplararası	3.776	5	.755	1.324	.255	
	Gruplariçi	124.964	219	.571			
	Toplam	128.740	224				
Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme	Gruplararası	3.242	5	.648	.945	.452	
	Gruplariçi	150.195	219	.686			
	Toplam	153.437	224				

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma bulgularına ve konuyla ilgili geçmiş yıllarda yapılmış çalışmalara yer verilmektedir. Okul öncesinde velilerin okula katılım ve bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelendiği bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular ışığında tartışma süreci gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi çerçevesinde okul öncesi dönemde velilerin okula bağlılık düzeylerinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Veli Bağlılık Ölçeğinin alt boyutları bakımından incelendiğinde; “Okula devam bağlılığı” alt boyutunun en düşük düzeyde olduğu, “Ekonomik nedenlere ilişkin okul bağlılığı” alt boyutunun en yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Dolayısıyla velilerin bağlılığını etkileyen en önemli faktörün ekonomik nedenler olduğu söylenebilir. Literatürde veli bağlılığı ile ilgili ya-

pılan çalışmalara bakıldığında Kapçak’ın (2018) velilerin okula bağlılık düzeylerini incelediği çalışmasında “Akademik başarıya ilişkin okul bağlılığı” alt boyutunun olduğu en yüksek düzeyde olduğu, “Ekonomik nedenlere ilişkin okul bağlılığı” alt boyutunun ise en düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Velilerin bağlılıklarını etkileyen en önemli faktörün çocuğunun akademik başarısı olduğu sonucuna varılabilir. Bundan dolayı Kapçak’ın (2018) velilerin okula bağlılık düzeylerini incelediği çalışmasına göre akademik başarısı yüksek olan öğrenci velilerinin bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi çerçevesinde, velilerin okula bağlılıklarının genel ve alt boyutlar çerçevesinde yaş, medeni durum, gelir seviyesi, eğitim seviyesi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre; velilerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum ve gelir durumlarına ilişkin çocukları-

Tablo 13. Gelir Durumu Değişkenine Göre Velilerin Okul Katılım Düzeylerine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları (2000 ve altı, 2001-4000, 4001-6000, 6001-8000, 8001 ve üstü)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Katılım Ölçeği	Gruplararası	.693	4	.173	.499	.736
	Gruplarıçi	76.327	220	.347		
	Toplam	77.020	224			
Okul ve Öğretmenle İletişim	Gruplararası	3.033	4	.758	1.029	.393
	Gruplarıçi	162.088	220	.737		
	Toplam	165.121	224			
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	Gruplararası	3.956	4	.989	1.810	.128
	Gruplarıçi	120.213	220	.546		
	Toplam	124.169	224			
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	Gruplararası	1.346	4	.336	.751	.558
	Gruplarıçi	98.573	220	.448		
	Toplam	99.918	224			
Gönüllü aktif katılım	Gruplararası	3.036	4	.759	.853	.493
	Gruplarıçi	195.854	220	.890		
	Toplam	198.890	224			
Çocukla iletişim	Gruplararası	1.181	4	.295	.463	.763
	Gruplarıçi	140.314	220	.638		
	Toplam	141.494	224			
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	Gruplararası	2.238	4	.559	.696	.595
	Gruplarıçi	176.803	220	.804		
	Toplam	179.041	224			
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	Gruplararası	1.339	4	.335	.578	.679
	Gruplarıçi	127.401	220	.579		
	Toplam	128.740	224			
Çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme	Gruplararası	1.870	4	.468	.679	.607
	Gruplarıçi	151.567	220	.689		
	Toplam	153.437	224			

Tablo 14. Velilerin Okula Katılım Düzeylerinin Yordanan Değişken Olarak Ele alındığı Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Yordayıcı	B	Standart Hata	β	t	p	R	R ²	F
Sabit	2.360	.235		10.048	.000			
Velilerin Okula Bağlılığı	.473	.069	.418	6.875	.000	.418.	.175	47.272

***p<.001.

nın kayıtlı olduğu okula bağlılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Kapçak'ın (2018) veli bağlılığını incelediği çalışmasında ise velileri okula bağlılıklarının genel ve alt boyutlar çerçevesinde yaş, medeni durum, gelir seviyesi, çocuk sayısı ve eğitim seviyesi değişkenlerine göre okula bağlılık düzeylerinde anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. Eğitim durumuna göre ilköğretim mezunu olan velilerin, lisans ve lisansüstü velilere oranla yüksek düzeyde bir bağlılık gösterdiği saptanmıştır. Sosyoekonomik düzeyi düşük olan ilköğretim mezunu velilerin daha refah bir yaşam adına çocuklarının akademik

başarılarına odaklandıkları söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi çerçevesinde okul öncesi dönemde velilerin okula katılım düzeylerinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Veli Katılımı ölçeğinin alt boyutları bakımından incelendiğinde, "Gönüllü aktif katılım" alt boyutunun en düşük düzeyde, "Çocukla iletişim" alt boyutunun ise en yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Buna göre velilerin daha çok çocuklarıyla iletişim halinde olarak veli katılımını sağladıkları görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi çerçevesinde, velilerin okula katılım düzeylerinin yaş, medeni durum,

gelir seviyesi, eğitim seviyesi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre velilerin okula katılım düzeylerinin cinsiyet, medeni durum, meslek ve gelir düzeylerine göre farklılık göstermediği; eğitim durumuna ve yaşa göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Eğitim durumuna göre veli katılım ölçeğinin velilerin katılım konusunda kendini geliştirmesi alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. Lisans mezunu velilerin, katılım konusunda kendini geliştirme çabalarının ilköğretim mezunu velilere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Kotaman'ın (2008) çalışmasında velilerin eğitim düzeyleri ile veli katılımları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ve üniversite mezunu velilerin üniversite mezunu olmayan velilere göre okula daha fazla katılım sağladığı tespit edilmiştir. Fantuzzo, Tighe ve Chields, (2000) tarafından yürütülen bir çalışmada, velilerin eğitim düzeyi ile yüksek seviyede veli katılımı arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Kohl, Lengua ve McMahon (2000) tarafından yürütülen çalışmada, düşük düzeydeki veli eğitimi ile düşük düzeydeki veli katılımı arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Diğer taraftan, velilerin eğitim düzeyinin veli katılımını etkilemediği sonucuna ulaşan çalışmalar da bulunmaktadır (Can, 2009; Erdener, 2013; Gürşimşek, 2003). Sliwka ve Istance'a (2006) göre ise belli veli karakterleri veli katılımı için engel teşkil edebilir. Yüksek sosyoekonomik statüdeki aileler diğer ailelere göre eğitime daha çok katkıda bulunmaktadır (Ertem ve Gökalp,2020).

Esra Gül'ün (2007), "Eğitimde Çocuk Başarısı İçin Okul Aile İş Birliği" isimli yüksek lisans tez çalışmasında okul aile dayanışmasının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi incelenmiş ve okul aile iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla öneriler sunulmuştur. Araştırmadan şu sonuçlara ulaşılmıştır: Okulda verilen eğitimi destekleyici tutum içinde olan ebeveynlerin çocukları derslerde daha başarılıdır. Öğretmenlerle ve okul idaresiyle iş birliği yapan ebeveynlerin çocukları derslerinde daha başarılıdır. Velilerin eğitim düzeyi arttıkça öğrenci başarı oranı ve velinin eğitime katılım oranı artmaktadır. Çocuklara değerli olduğunu hissettiren ve yakınlık kuran ebeveynlerin çocukları derslerde daha başarılıdır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi çerçevesinde, velilerin yaşlarına göre veli katılım ölçeğinin çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. 41-45 yaş grubunda olan velilerin, çocuklarının ödev ve çalışmalarını, 31-35 yaş grubunda yer alan velilere göre daha sık destekledikleri görülmektedir.

Şimşek'in (2008) ilköğretim okulu yöneticilerinin öğrenci velilerini okula çekme başarısı hakkında ilköğretim okulu öğretmenlerinin ve öğrenci velilerinin görüşlerini incelediği çalışmasında yöneticilerin, velileri okula çekme başarılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir ve okul aile iş birliği etkinliklerine veli katılım durumu velinin cinsiyeti, mesleği, öğrenim durumuna göre değişiklik göstermektedir.

Canan Şaban'ın (2011) "İlköğretim Okullarında Velilerin Eğitime Katılım Düzeyleri ve Tercih Ettikleri Katılım Türleri" adlı yüksek lisans tezinde çocukları ilköğretim okuluna devam etmekte olan velilerin eğitime katılım düzeyleri ve tercih ettikleri katılım şekillerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmacı şu sonuçlara ulaşmıştır: Velilerin çocukların eğitimine katılım düzeyleri yüksektir. Veliler en çok ebeveynlik, iletişim kurma ve evde öğrenme katılım türlerini tercih etmektedir. Velilerin katılım düzeyi çocuğunun gittiği okulun türüne göre değişmektedir.

Araştırmanın beşinci alt problemi "Velilerinin okula bağlılıkları velilerin okula katılımlarını yordamakta mıdır?" olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre velilerin okula bağlılığının velilerin okula katılım düzeyleri ile anlamlı düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen bu sonuçlar ışığında veliler, öğretmenler ve araştırmacılara bazı öneriler geliştirilmiştir. Buna göre veliler için öneriler şu şekildedir:

- Çocuklarının gelişimi ve eğitim-öğretimi için çocuklarının okuduğu okuldaki eğitimci ve idarecilerle nitelikli bir iletişim kurmaları önemli görülmektedir.
 - Çocuklarıyla ilgili sorunları mutlaka öğretmen ve idarecilerle işbirliği yaparak çözmelidirler.
 - Çocuklarının eğitim gördüğü okulun düzenlediği sosyal etkinliklere katılım sağlamalıdır.
 - Çocuklarının eğitim gördüğü okulun düzenlemiş olduğu anne-baba eğitimlerine katılım sağlamaları yararlı olacaktır.
 - Çocuklarının sınıfındaki diğer velilerle nitelikli bir iletişim ve işbirliği halinde olmalıdırlar.
 - Çocuklarının eğitimi ve gereksinimleriyle ilgili bilgi sahibi olmalıdırlar.
- Okullar için öneriler şu şekildedir:
- Öğrencilerinin anne ve babalarının okula katılımını ve bağlılığını sağlayacak ve arttıracak sosyal etkinlikler düzenleyebilirler.
 - Öğrencilerinin ihtiyaçlarını bilmek ve bu ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak için öğrencinin yetiştiği sosyo-ekonomik çevreyi tanımalı ve bilgi sahibi olmalıdırlar.
 - Velilerin gelişimine yönelik özellikle genç anne ve babaları bilgilendirici ve özendirici etkinlikler düzenleyebilirler. Bunlara örnek verilecek olursa kitap okuma yarışmaları, seminerler, bilgi yarışmaları vb. sosyal etkinlikler düzenlenebilir.
 - Velilerle işbirliği ve uyum içerisinde eğitim-öğretim etkinliklerini planlamalı ve düzenlemelidirler.
- Araştırmacılar için öneriler şu şekildedir:
- Çalışma evreni genişletilerek bu çalışma tekrar yapılabilir.
 - Aynı değişkenler nitel olarak veya karma araştırma yöntemi kullanılarak çalışılabilir.
 - Aynı çalışma farklı eğitim kademeleri ve özel eğitim kurumları için yapılabilir.

Etik: Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

KAYNAKLAR

- Balcı, A. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma, Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çalışkan, N., Ayık, A. (2015). Okul aile birliği ve velilerle iletişim. *Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 69–82.
- Can, B. (2009). İlköğretim programının uygulanması sürecine velilerin katılımları ve okula ilişkin tutumları. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Seçkin, N., Koç, G. (1997). Okul öncesi eğitimde okul-aile iş birliği. *Yaşadıkça Eğitim*, 51, 5–10.
- Çakmak, Ö. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 1–18. [CrossRef]
- Demircan, A. (2012). *Ortaöğretim okullarında aile katılımı: Ölçek uyarlaması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- Ertem, H., Gökalp, Y. (2020). Velilerin okul iklimi ve veli katılımı algılarının velilerin eğitim durumu ve çocuklarının öğrenim kademesine göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 78–91.
- Fantuzzo, J., Tighe, E., & Childs, S. (2000). Family Involvement Questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of Educational Psychology*, 92(2), 367–376. [CrossRef]
- Gül, E. (2007). *Eğitimde çocuk başarısı için okul aile işbirliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kapçak, C.B. (2018). *Velilerin okul bağlılık düzeyleri (Aydın ili Efeler ilçesi örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Knisely, K. (2011). Literature review: How much does parental involvement really affect the student's success? http://kniselymtt.pbworks.com/f/EDCI6300_kknisely_LiteratureReview.pdf. Accessed on Dec 29, 2021.
- Kohl, G. O., Lengua, L. J., & McMahon, R. J. (2000). Parent involvement in school conceptualizing multiple dimensions and their relations with family and demographic risk factors. *Journal of School Psychology*, 38(6), 501–523. [CrossRef]
- Kotaman, H. (2008). Türk ana babalarının çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 135–149.
- Keith, T. Z., Keith, P. B., Kimberly, J. Q., Sperduto, J., Santillo, S., & Killings, S. (1998). Longitudinal effects of parent involvement on high school grades: similarities and differences across gender and ethnic groups. *Journal of School Psychology*, 36, 335–362. [CrossRef]
- Sliwka, A., & Istance, D. (2006). Parental and stakeholder 'voice' in schools and systems. *European Journal of Education*, 41(1), 29–43. [CrossRef]
- Gürbüzürk, O. & Şad, S.N. (2010). Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies. Paper presented at the World Conference on Educational Sciences-WCES 2010, Bahçeşehir University-İstanbul. [CrossRef]
- Şaban, C. (2011). *İlköğretim okullarında velilerin eğitime katılım düzeyleri ve tercih ettikleri katılımları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şimşek, N. (2008). *İlköğretim okulu yöneticilerinin öğrenci velilerini okula çekme başarısı hakkında ilköğretim okulu öğretmenlerinin ve öğrenci velilerinin görüşleri (Denizli ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Extended Summary

Parental commitment and involvement in pre-school education

PURPOSE

It is of great importance that parents cooperate with the school in order to increase the quality of education of children in pre-school period. There are many factors that affect the active participation of parents in the activities done at school. In order to achieve the desired acquisitions from pre-school education, school-family cooperation should be ensured and families should take an active part in the education process. If we are to explain the role of the family in the education process of children with a relay race; In this race, the flag is first in the hands of the families, then the flag is given to the pre-school teacher and then to the other teachers. However, although the family surrenders the flag in these flag changes, they always carry their responsibilities for the education of their children and continue to run in this training process. This responsibility and contribution reveals that parent participation studies should be carried out in a planned manner. Parent participation studies in pre-school education institutions ensure the effective participation of families in the activities done at school, as well as the development of communication with teachers, administrators and other school staff, and the formation of commitment to the school. The aim of this study is to examine the participation and commitment levels of pre-school parents in terms of various variables and to find answers to the following sub-problems;

In preschool;

1. What is the commitment level of parents?
2. Do parents' levels of school commitment differ according to demographic variables?
3. What is the participation level of parents in the school?
4. Do parents' levels of school participation differ according to demographic variables?
5. Does parental commitment to school predict their participation in school?

METHOD

In this study, one of the quantitative research methods, the relational survey model, was used. It was assumed that 225 parents could represent the target population of the research, which consisted of 540 parents at $\alpha=.05$ significance level and 5% tolerance level, and 225 student parents formed the sample of the research. "Parent Commitment Scale" developed by Kapçak (2018), "Parent Participation Scale" developed by Şad and Gürbüzürk (2010) and demographic information form were used as data collection tools. In the demographic information form, on the parent scale,

the gender, marital status, age, education level and monthly income of the parents were asked. The "Parent Commitment Scale" developed by Kapçak (2018) consists of four sub-dimensions and 18 items: "Commitment to school attendance, commitment related to economic reasons, school commitment related to academic success, and emotional commitment to school". The scale is five-point Likert type and participants are expected to tick one of the options "I strongly disagree", "I do not agree", "I partially agree", "I agree", "I completely agree" to determine their perceptions. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient for the entire scale was calculated as .84. The 'Parent Participation Scale' developed by Şad and Gürbüzürk (2010) has eight sub-dimensions as "support" including "Communication with the school and the teacher, supporting the child's homework and studies, self-development of the parent in participation, voluntary active participation, communication with the child, creating a home environment that supports learning, supporting the child's personality development, socio-cultural development of the child. The Parent Participation Scale is a 5-point Likert-type (Always-Never) scale consisting of 8 subscales and 39 items. The total variance explanation rate of the entire scale is 60.86% (Gürbüzürk & Şad, 2010; Şad & Gürbüzürk, 2013). Confirmatory factor analysis showed that the scale was valid. SPSS 23.0 was used in the analysis of the obtained data. T test, one-way ANOVA and regression analysis were used in the analysis of the data.

FINDINGS

According to the research findings, parents' levels of commitment and participation to school show a normal distribution. When the sub-dimensions of the Parent Commitment Scale are examined; "School commitment" sub-dimension $\bar{X}=3.21$ is moderate, "School commitment related to economic reasons" sub-dimension $\bar{X}=3.61$ is high, "School commitment related to academic success" sub-dimension $\bar{X}=3.47$, it is seen that the "Emotional commitment to school" sub-dimension $\bar{X}=3.34$ is at a medium level. It is noteworthy that the highest arithmetic mean among the sub-dimensions of the scale is in the sub-dimension "School commitment related to economic reasons" $\bar{X}=3.61$. When the sub-dimensions of the Parent Participation Scale are examined; it is seen that the highest mean is $\bar{X}=4.48$ in the "communication with the child" sub-dimension. These sub-dimensions were respectively "Creating a home environment that supports learning" $\bar{X}=4.34$, "Supporting the child's personality development" \bar{X}

=4.33, “Supporting the child’s homework and studies” \bar{X} =4.24, “The child’s socio-cultural development” \bar{X} =4.00, “The parent’s self-development in participation” \bar{X} =3.97, “Communication with the school and the teacher” \bar{X} =3.63 sub-dimensions, the lowest arithmetic mean among the sub-dimensions of the scale is “Volunteer” active participation” \bar{X} =2.79 sub-dimension.

In addition, it was determined that the level of commitment to school of parents did not differ according to demographic variables, the level of participation of parents to school differed according to education level and age, and did not differ according to marital status, income status, gender. According to the Tukey test results, it is seen that the parents in the 41-45 age group support their children’s homework and studies more often than the parents in the 31-35 age group. According to Tukey test results, it is seen that the efforts of undergraduate graduate parents to improve themselves in terms of participation are more than primary school graduates. In addition, it has been found that parents’ commitment to school predicts parents’ school participation levels.

CONCLUSION

Within the framework of the first sub-problem of the study, it was determined that the level of school commitment of the parents in the preschool period showed a normal distribution. When examined in terms of the sub-dimensions of the Parent Commitment Scale; It is seen that the sub-dimension of “Commitment to school attendance” is at the lowest level, and the sub-dimension of “Commitment to school for economic reasons” is at the highest level. Therefore, it can be said that the most important factor affecting the commitment of parents is economic reasons.

Within the framework of the second sub-problem of the research, it was examined whether the parents’ commitment to school differs according to the variables of age, marital status, income level and education level within the framework of general and sub-dimensions. According to the results of the research; It has been concluded that there is no significant difference in the level of commitment to the school where their children are enrolled in terms of age, gender, educational status, marital status and income status of the parents.

Within the framework of the third sub-problem of the research, it was determined that the participation levels of the parents in the preschool period showed a normal distribution. When examined in terms of the sub-dimensions of the Parent Participation scale, it is seen that the “voluntary

active participation” sub-dimension is at the lowest level, and the “communication with the child” sub-dimension is at the highest level. According to this, it is seen that parents provide parent participation by communicating with their children more.

Within the framework of the fourth sub-problem of the research, it was examined whether the level of participation of the parents in school differs according to the variables of age, marital status, income level and education level. According to the research findings, the level of participation of parents in school did not differ according to gender, marital status, occupation and income levels; It was determined that there were differences according to education level and age. A significant difference was found in the sub-dimension of parents’ self-development in participation of the parent participation scale according to educational status. It is seen that the efforts of the undergraduate parents to improve themselves in participation are more than the primary school graduate parents.

Within the framework of the fourth sub-problem of the study, a significant difference was found in the dimension of supporting the child’s homework and studies of the parent participation scale according to the age of the parents. It is seen that the parents in the 41-45 age group support their children’s homework and studies more often than the parents in the 31-35 age group.

The fifth sub-problem of the research is “Does the commitment of the parents to the school predict the participation of the parents in the school?” has been determined. According to the results of the study, it was found that the commitment of the parents to the school has a significant relationship with the level of participation of the parents in the school.

Event organization by school administrations such as social activities and competitions, especially for young parents, which will make parents feel connected to the school, can increase the participation of parents in school activities. In addition, it will be beneficial for the success of their children for the parents to establish a qualified communication with the educators and administrators in the school where their children attend for the development and education of their children, and to solve the problems related to their children by collaborating with the teachers and administrators. There is no study in the literature examining the relationship between parent commitment and parent participation. Therefore, this study makes an important contribution to the literature. Researchers can also do this study again by expanding the study population.